

PRESS RELEASE

UNITED NATIONS INFORMATION CENTRE

23 lutego 1999

ROCZNY RAPORT INCB
Informacja prasowa nr 1

Przesłanie Prezesa INCB

Bliski koniec XX wieku jest właściwą okazją, by spojrzeć wstecz i zastanowić się w jakim stopniu udało nam się sprostać wyzwaniom odziedziczonym po poprzednim stuleciu oraz przygotować się na wyzwania, jakie czekają na nas w wieku XXI. Nasze XX-wieczne osiągnięcia w sferze międzynarodowej kontroli środków odurzających są całkiem znaczące. Pod koniec ubiegłego wieku dostępność opium i innych narkotyków była praktycznie nieograniczona, w wyniku czego liczba osób zażywających narkotyki osiągnęła bezprecedensowy poziom. Na przykład, palacze opium stanowili ponad 25% populacji dorosłych mężczyzn w Chinach. Także w Europie palarnie opium były bardzo rozpowszechnione. Katastrofalne skutki zdrowotne i społeczne konsekwencje powszechnej dostępności środków odurzających uświadomiły opinii publicznej, że kroki prawne podejmowane osobno przez poszczególne państwa nie rozwiążą problemu. Zaistniała wtedy potrzeba wspólnych działań na płaszczyźnie międzynarodowej.

Pierwsza międzynarodowa konferencja na temat narkotyków miała miejsce w Szanghaju w 1909 roku. Fundamentem dla nowoczesnego systemu międzynarodowej kontroli stało się uchwalenie Konwencji Na Temat Opium w 1912 roku. Od tego czasu kontrolą objęto także inne środki odurzające i substancje psychotropowe, a także ich chemiczne „prekursory”. Główną przesłanką wszystkich międzynarodowych konwencji jest doprowadzić do takiej sytuacji, w której wszystkie objęte międzynarodową kontrolą substancje będą wykorzystywane wyłącznie do legalnych – medycznych lub naukowych - celów. Rada śledzi poczynania rządów, dbając o to, aby realizowały one zarówno ducha jak i literę międzynarodowych porozumień.

Dzisiaj, dozwolone środki odurzające podlegają skutecznej kontroli niemal na całym świecie. Dotyczy to zarówno fazy uzyskiwania surowca, jak i etapów produkcji, handlu i dystrybucji oraz konsumpcji. Nie istnieje podziemny handel legalnie produkowanymi środkami odurzającymi, mimo że lista środków objętych międzynarodową kontrolą jest bardzo długa. Podobne rezultaty udało się osiągnąć w dziedzinie kontroli substancji psychotropowych. Gdyby nie te mechanizmy kontroli, nadal mielibyśmy do czynienia z epidemią uzależnień od narkotyków, która dotknęła niektóre kraje w pierwszym dwudziestolecu naszego stulecia, a podobne zjawiska z pewnością rozprzestrzeniłyby się na inne regiony świata.

Nie umniejszając znaczących i widocznych osiągnięć w sferze międzynarodowej kontroli, należy stwierdzić, że nie wszystkie zadania zostały zrealizowane. Jednym z nich jest zapewnienie powszechnej dostępności środków stosowanych w medycynie. Na przykład, morfina, kodeina i inne opioidy, które stanowią podstawową grupę leków przeciwbólowych nie trafiają do wszystkich pacjentów, którzy ich potrzebują. Z drugiej strony, wydaje się, że w wielu krajach niektóre substancje psychotropowe przepisane są przez lekarzy „zbyt lekką ręką”.

Ta tendencja idzie w parze ze społecznym przyzwoleniem na zażywanie leków w przypadku nawet najmniejszych problemów osobowościowych lub konfliktów z otoczeniem. Jeżeli lekarze przepisują młodym ludziom leki w celu osłabienia emocjonalnych napięć, poprawy wyników w nauce czy dostosowanie sylwetki do powszechnie propagowanego wzorca, to czy możemy od nich oczekiwać, że w przyszłości nie będą nadużywać narkotyków? W takich warunkach kształtowanie właściwych postaw wśród młodzieży jest trudnym zadaniem. Musimy zatem jeszcze bardziej starać się o to, by kultury młodzieżowe odrzucały zażywanie niedozwolonych środków poza właściwie umotywowanymi przypadkami medycznymi.

Musimy zakończyć coraz bardziej upolityczniony spór wokół konopi indyjskich, który wpływa negatywnie na stosunek do nadużywania narkotyków, zwłaszcza wśród młodzieży. Rada z przykrością odnotowuje fakt wykorzystywania potencjalnych leczniczych właściwości konopi do propagowania powszechnej dostępności tej używki. Popieramy poważne naukowe badania nad domniemanymi terapeutycznymi właściwościami tej rośliny, ale przestrzegamy przed próbami wykorzystywania wyników tych badań do celów legalizacji konopi. Nawet w razie udowodnienia ich przydatności do celów medycznych, pozostaną one takim samym środkiem jak większość substancji objętych międzynarodową kontrolą. Konopie wypisywane na receptę będą nadal podlegać wszelkim formom kontroli przewidzianym w międzynarodowych konwencjach.

W czerwcu 1998 roku, na specjalnej sesji Zgromadzenia Ogólnego poświęconej problemom handlu narkotykami na świecie byłem świadkiem deklaracji składanych przez szefów rządów na temat woli zaostreżenia środków służących walce z nadużywaniem narkotyków i nielegalnym handlem. Polityczna Deklaracja i Plany Działań, będące pokłosiem specjalnej sesji powinny mieć globalne i powszechne zastosowanie, wynikają ze zobowiązań podjętych przez czynniki najwyższego szczebla. Decydujące znaczenie będzie mieć realizacja zaleceń sformułowanych na sesji. W Deklaracji Politycznej stwierdzono, że „zobowiązaniom muszą towarzyszyć działania i środki potrzebne do osiągnięcia znaczących i mierzalnych rezultatów”. To zobowiązanie należy teraz przełożyć na działania i konkretne wyniki. Rządy mają więc szansę, by w pełni i sumiennie zrealizować plany działań i tym samym udowodnić, że poważnie traktują międzynarodowe zobowiązania. Rada będzie śledzić te działania w ramach mandatu wynikającego z międzynarodowych porozumień.

Przyjęcie Deklaracji W Sprawie Głównych Zasad Redukcji Popytu jest ważnym krokiem naprzód. Deklaracja jest w wielu punktach zbieżna z polityką Rady, co podkreśliliśmy w rocznych raportach za 1993 i 1997 rok. Popyt na środki odurzające w celach pozamedycznych uda się znacznie ograniczyć, jeśli nastąpi zasadniczy zwrot w społecznym nastawieniu wobec tego problemu.

Międzynarodowa społeczność przeszła w tym stuleciu długą drogę. Od pewnego czasu istnieje ogólny consensus w sprawie wyważonego podejścia do wszystkich aspektów nadużywania narkotyków i pokrewnych problemów. Teraz, naszym obowiązkiem jest wkroczyć w następne tysiąclecie z niezłomną wolą podtrzymania sprzyjającego międzynarodowego klimatu. Dla osiągnięcia tego celu podstawowe znaczenie ma powszechna ratyfikacja i przestrzeganie wszystkich międzynarodowych konwencji. Oddajemy cześć wszystkim tym, którzy stworzyli fundamenty dla nowoczesnej polityki kontroli narkotyków, mając nadzieję, że przyszłe pokolenia w podobny sposób ocenią nasze dzisiejsze starania.